

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO 7, 9, 53 IR 72 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TOLIAU –PROJEKTAS)
(TAP-21-1198(2), TAP-21-1199(2); TAIS NR. 21-28164(3), 21-28165(3))

2021-10-06 Nr. NV-2432

Vilnius

Projekto rengėja – Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslai. Įgyvendinti Konstitucinio Teismo 2021 m. balandžio 14 d. nutarimą Nr. KT58-A-N4/2021 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, taip pat spręsti iškilusią teisės taikymo problemą.

Dabartinė situacija. Konstitucinis Teismas 2021 m. balandžio 14 d. nutarimu Nr. KT58-A-N4/2021 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pripažino, kad Vidaus tarnybos statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostata „pripažintas kaltu dėl tyčinio nusikaltimo padarymo, nesvarbu, ar teistumas išnyko, ar yra panaikintas“ prieštarauja Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi <...> teisę lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad pagal ginčijamą teisinį reguliavimą būti statutiniais valstybės tarnautojais – vidaus tarnybos sistemos pareigūnais neterminuotai draudžiama ne tik asmenims, padariusiems itin pavojingus nusikaltimus, *inter alia* Lietuvos valstybei ar valstybės tarnybai, bet ir visiems pripažintiems kaltais dėl bet kurio tyčinio nusikaltimo padarymo asmenims, neatsižvelgiant į padaryto nusikaltimo pavojingumą. Pažymėtina, kad tokio teisinio reguliavimo negalima pateisinti statutinės valstybės tarnybos ypatumais, nes juo paneigiama teisės stoti į tokią valstybės tarnybą esmė. Turi būti atsižvelgiama į nusikaltimų pavojingumą, todėl neterminuotas draudimas stoti į valstybės tarnybą gali būti nustatytas tik asmenims, padariusiems itin pavojingus nusikaltimus, *inter alia* Lietuvos valstybei ar valstybės tarnybai.

Bausmių vykdymo kodekso 134 straipsnio 4 dalyje (straipsnio redakcija, įsigaliosianti 2022 m. sausio 1 d.) nustatyta, kad nuteistieji gali būti priimami į darbą nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančioje įstaigoje pagal darbo sutartį, tačiau Vidaus tarnybos statuto 7 straipsnio 5 dalyje nustatytas reikalavimas valstybės įmonių prie pataisos įstaigų darbuotojams būti neteistiems už atitinkamus nusikaltimus ar neturėti teistumo, todėl minėta Bausmių vykdymo kodekso nuostata nebus įgyvendinama.

Projekto esmė. Projektu siūloma:

- tikslinti nepriekaištingos reputacijos nuostatas:
  - neterminuotai draudžiama būti vidaus tarnybos sistemos pareigūnu tik tiems asmenims, kurie **pripažinti kaltais dėl sunkaus arba labai sunkaus nusikaltimo arba tyčinio nusikaltimo valstybės tarnybai ar viešiesiems interesams;**
  - pripažinti kaltais dėl nusikalstamos veikos (išskyrus sunkaus, labai sunkaus nusikaltimo, tyčinio nusikaltimo valstybės tarnybai ar viešiesiems interesams, taip atvejus, kai pripažinti kaltais atleidžiami nuo baudžiamosios atsakomybės) padarymo galėtų pretenduoti į vidaus tarnybą tik esant visoms šioms sąlygoms: **atlikę bausmę arba baudžiamojo poveikio priemonę, išnykus teistumui dėl padaryto nusikaltimo ir nuo teismo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos praėjus 5 metams;**
  - atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės už tyčinį nusikaltimą ar tyčinį baudžiamąjį nusižengimą (išskyrus atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai nusikalstama

veika prarado pavojingumą, ir atleidimą nuo baudžiamosios atsakomybės, kai paskiriama baudžiamojo poveikio priemonė) **galėtų pretenduoti į vidaus tarnybą, tik po 3 metų nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos**, o atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės už bet kokią nusikalstamą veiką asmenys, kartu paskiriant jiems baudžiamojo poveikio priemonę, galėtų pretenduoti į vidaus tarnybą, **tik po 3 metų nuo baudžiamojo poveikio priemonės įvykdymo dienos**;

- įvertinus Europos Žmogaus Teisių Teismo formuojamą praktiką, nustatyti, kad asmuo, kuris anksčiau ėjo statutinio valstybės tarnautojo pareigas, dirbo teisėju, notaru, prokuroru, advokatu ar krašto apsaugos sistemoje ir buvo atleistas atitinkamai už pareigūno vardo pažeminimą, teisėjo vardą žeminantį poelgį, notarų profesinės etikos ir tarnybinius nusižengimus, prokuroro vardo pažeminimą, advokato profesinės etikos ir profesinės veiklos pažeidimus ar kario vardą žeminančius teisės pažeidimus buvo pripažintas pažeminusiu pareigūno vardą, **laikomas neatitinkančiu nepriekaištingos reputacijos ribotą laiką – kol nuo atleidimo ar pripažinimo pažeminusiu pareigūno vardą dienos nepraėjo 5 metai**;
- nustatyti, kad Statuto 9 straipsnio 2 dalies 1 punkto, 11 straipsnio 2 dalies 2 punkto ir 16 straipsnio 1 dalies 2 ir 5 punktų ir 3 dalies nuostatos taikomos valstybės įmonių prie pataisos įstaigų **administracijos** darbuotojams.

Derinimas. Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Muitinės departamentu prie Finansų ministerijos, Kalėjų departamentu prie Teisingumo ministerijos, Nacionaliniu pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimu, Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacija, Lietuvos muitinės darbuotojų profesinių sąjungų susivienijimu, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesine sąjunga. Į pastabas atsižvelgta arba jos suderinta darbo tvarka, į Nacionalinio pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimo pasiūlymą nebuvo atsižvelgta.

Projektas svarstytas 2021 m. rugsėjo 28 d. tarpinstituciniame pasitarime, pateiktas projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas (įtrauktas pakeitimas dėl bazinio dydžio tvirtinimo tvarkos, kuriuo suvienodinamos formuluotės su šiuo metu Vyriausybėje svarstomu Teisėjų atlyginimų įstatymo pakeitimo projektu).

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė patikslintam projektui pastabų ir pasiūlymų neturi.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatoms. Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio **A dalyje**.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė